

Obsah

Úvod.....	7
1 Faktory ovlivňující úspěšnost individuální školské integrace dítěte, žáka, studenta se zdravotním postižením	10
1.1 Obecné povinnosti školy a pedagogů při integraci.....	10
1.2 Žák se zdravotním postižením	11
1.3 Rodina a rodiče.....	11
1.4 Škola přijímající dítě s postižením	13
1.5 Učitel a jeho role ve školské integraci	14
1.6 Poradenská pracoviště ve vztahu k integraci	14
1.7 Prostředky speciálněpedagogické podpory	15
2 Žák se speciálními vzdělávacími potřebami	19
2.1 Komplexní péče o dítě s postižením	19
2.2 Stručná charakteristika poradenských zařízení.....	20
2.2.1 Pedagogicko-psychologické poradny a školní poradenství (školní psychologové)	20
2.2.2 Speciálněpedagogická centra (SPC).....	21
2.2.3 Střediska výchovné péče pro děti a mládež (SVP)	21
2.3 Speciální vzdělávací potřeby	22
2.4 Individuální vzdělávací plán (IVP)	23
2.5 Posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb u žáků s mentálním postižením.....	26
3 Koncept mentálního postižení, odborná terminologie	27
3.1 Mentální postižení.....	28
3.2 Mentální retardace	29
3.3 Diagnostika mentální retardace	31
3.3.1 Některá specifika a problematické okruhy diagnostikování Romů.....	31
3.4 Marginálie k pojmům relevantním mentálnímu postižení.....	32
3.5 Etiologie mentální retardace	33
3.6 Specifika osobnosti mentálně postiženého dítěte	37
4 Podmínky inkluzivního vzdělávání	42
4.1 Integrace, inkluze	42
4.2 Stručná geneze integrace, inkluze	43
4.3 Podmínky (předpoklady) k zabezpečení inkluzivního vzdělávání na úrovni základní školy.....	44
4.3.1 Organizační podmínky	44
4.3.2 Prostorové změny.....	45
4.3.3 Materiální podmínky	46
4.3.4 Personální podmínky	46
4.3.5 Sociální podmínky	48
4.4 Předpoklad dalšího vývoje našeho školství směrem k inkluzi	49
4.4.1 Integrace žáků s mentálním postižením	49
4.4.2 Prognóza dalšího vývoje	51

5	Specifika práce se žákem s mentálním postižením	53
5.1	Smyslová výchova	53
5.2	Didaktika trivia	58
5.2.1	Počáteční čtení	58
5.2.2	Počáteční psaní	61
5.2.3	Matematické dovednosti – počáteční počty	63
5.3	Metodika speciální výtvarné výchovy	67
5.3.1	Tvořivé pojetí výtvarné výchovy žáků s mentálním postižením	68
5.4	Pracovní vyučování (technická výchova)	77
5.4.1	Reflexe osobnostně-strukturálních specifík žáků v edukaci oboru Člověk a svět práce	78
5.4.2	Didaktické prostředky oboru	80
5.5	Metodika reedukace deficitních funkcí u žáků s mentálním postižením	83
6	Práce s intaktními žáky	91
6.1	Příprava třídy (k přijetí žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, úprava třídy)	91
6.2	Komunikace	95
6.3	Metody, které posilují spolupráci mezi žáky	96
7	Pomůcky využitelné v edukaci žáků s mentálním postižením	99
7.1	Didaktické pomůcky	99
7.2	Klasifikace didaktických pomůcek	99
7.2.1	Učební pomůcky	100
7.2.2	Technické a výukové prostředky	101
7.2.3	Organizační a reprografická technika	102
7.2.4	Výukové prostory a jejich vybavení	102
7.2.5	Vybavení učitele a žáka	103
7.3	Aplikace pomůcek	103
7.4	Příklady z praxe	104
8	Hodnocení žáků	107
8.1	Specifika hodnocení žáků s lehkým mentálním postižením integrováných na běžné základní škole	107
8.2	Pravidla pro hodnocení žáků	108
8.2.1	Základní pravidla pro použití klasifikace u žáků s lehkým mentálním postižením	110
8.2.2	Základní pravidla pro použití slovního hodnocení	112
8.2.3	Sebehodnocení	113
8.2.4	Hodnocení pomocí portfolia	113
8.2.5	Celkové hodnocení	114
8.2.6	Hodnocení práce v zájmových útvarech	114
8.3	Výchovná opatření	115
8.4	Komisionální přezkoušení, opravné zkoušky, postup do vyššího ročníku, individuální vzdělávací plán	115
8.5	Vysvědčení	116
9	Slovníček odborných pojmů	117
9.1	Slovníček nejčastěji používaných odborných výrazů	117

5	Specifika práce se žákem s mentálním postižením	53
5.1	Smyslová výchova	53
5.2	Didaktika trivia	58
5.2.1	Počáteční čtení	58
5.2.2	Počáteční psaní	61
5.2.3	Matematické dovednosti – počáteční počty	63
5.3	Metodika speciální výtvarné výchovy	67
5.3.1	Tvořivé pojetí výtvarné výchovy žáků s mentálním postižením	68
5.4	Pracovní vyučování (technická výchova)	77
5.4.1	Reflexe osobnostně-strukturálních specifík žáků v edukaci oboru Člověk a svět práce	78
5.4.2	Didaktické prostředky oboru	80
5.5	Metodika reedukace deficitních funkcí u žáků s mentálním postižením	83
6	Práce s intaktními žáky	91
6.1	Příprava třídy (k přijetí žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, úprava třídy)	91
6.2	Komunikace	95
6.3	Metody, které posilují spolupráci mezi žáky	96
7	Pomůcky využitelné v edukaci žáků s mentálním postižením	99
7.1	Didaktické pomůcky	99
7.2	Klasifikace didaktických pomůcek	99
7.2.1	Učební pomůcky	100
7.2.2	Technické a výukové prostředky	101
7.2.3	Organizační a reprografická technika	102
7.2.4	Výukové prostory a jejich vybavení	102
7.2.5	Vybavení učitele a žáka	103
7.3	Aplikace pomůcek	103
7.4	Příklady z praxe	104
8	Hodnocení žáků	107
8.1	Specifika hodnocení žáků s lehkým mentálním postižením integrováných na běžné základní škole	107
8.2	Pravidla pro hodnocení žáků	108
8.2.1	Základní pravidla pro použití klasifikace u žáků s lehkým mentálním postižením	110
8.2.2	Základní pravidla pro použití slovního hodnocení	112
8.2.3	Sebehodnocení	113
8.2.4	Hodnocení pomocí portfolia	113
8.2.5	Celkové hodnocení	114
8.2.6	Hodnocení práce v zájmových útvarech	114
8.3	Výchovná opatření	115
8.4	Komisionální přezkoušení, opravné zkoušky, postup do vyššího ročníku, individuální vzdělávací plán	115
8.5	Vysvědčení	116
9	Slovníček odborných pojmů	117
9.1	Slovníček nejčastěji používaných odborných výrazů	117